

Historický ústav FF UHK

Posudek diplomové práce

Autor: Purnochová Tereza

Studijní obor: 7105T021 Historie

Název práce (česky): Československo-španělské vztahy v letech 1918–1936

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jaromír Karpíšek

Hodnocení práce:

1. Struktura práce

Diplomová práce se zabývá tématem československo-španělských vztahů v letech 1918–1936. V úvodu Bc. Tereza Purnochová rozebírá podrobně jednotlivé fondy archivních pramenů, provádí rozbor literatury a stanovuje cíle, kterých hodlá dosáhnout. Vlastní zpracovávané téma se v práci člení na: *Česko-španělské kontakty* s. 13–20. Nejdůležitější částí práce je kapitola *Budování československé diplomacie* s. 21–52 a *Hospodářské vztahy mezi Československem a Španělskem* s. 53–78. Práci shrnuje podrobný seznam pramenů a literatury s. 79–85. Dokreslení sledované problematiky umožní i četné obrazové a hlavně tabulkové přílohy. Obrazové i tabulkové přílohy mají úvodní souhrnný seznam. Práce obsahuje seznam zkratk, který je nevhodně umístěn před úvodem na s. 8 (stálo by za úvahu přesunout jej někam na konec práce).

2. Metodologická a metodická stránka práce

V úvodu je podrobně rozpracován rozbor pramenů. Rozbor literatury je oproti závěrečnému seznamu zbytečně zredukován. Převážně u tématu hospodářských dějin a vztahů Československa se Španělskem je omezen na pouhé tři zdroje. Metodologické provedení práce má zcela zásadní mezeru, že autorka nikde v jejím textu ani náznakem nezmiňuje ani důvody rozčlenění práce ani metodologický postup v jejích jednotlivých částech! Autorka de facto provedla analytický rozbor ve třech částech.

První část rozepisuje česko-španělské kontakty od samotných počátků v 10. století. Vzhledem k tematickému vymezení práce do 20. a 30. let 20. století je takový časový přesah naprosto zbytečný. Stačilo by pouze odkázat případného čtenáře na zdroje, kde lze tyto informace nalézt.

Druhou část tvoří analytické zpracování chronologické řešení problémů, se kterými se museli potýkat českoslovenští vyslanci v kontextu proměn španělské politiky. Zcela podobně je sepsáno i španělské zastoupení v Československu. Bohužel shrnutí obou pohledů, tj. čeho se v průběhu sledovaných 14 let podařilo dosáhnout, chybí: např. z práce nelze vyvodit závěr, která ze stran byla ve vzájemných vztazích aktivnější – československá nebo španělská? V rovinách hospodářské, politické a kulturní?

Třetí část práce se analyticky zabývá hospodářskými vztahy obou zemí. Opět se z metodologického hlediska jedná o chronologický analytický výčet v rámci historického vývoje. Práce postrádá souhrn vzájemných vztahů, např. v zahraničním obchodě vývoj bilance vzájemné výměny zboží (souhrn zboží, plodin a surovin pro jednotlivé roky nebo alespoň průřezy z jednotlivých let). Nikde není ukázán hospodářský vývoj...vzrůstal či klesal vzájemný export a import v průběhu sledovaných let? Jaký byl význam obou protějšků na celkovém množství zahraničního obchodu druhého sledovaného státu? Stoupal tento význam oboustranně rovnoměrně či byl nerovnoměrný? Nebo tento význam stagnoval či dokonce klesal a proč?

Analytická metoda tedy v práci zcela převládá, ale buď zcela bez závěrů, nebo tyto nejsou dotaženy do konce a ztrácejí se ve velkém množství analytických chronologicky seřazených dat.

3. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

Diplomová práce obsahuje rozbor pramenů a literatury v úvodu (celkově 2,5 strany s. 9–11). Rozsáhlý seznam užitých pramenů ukazuje, že autorka prošla velké množství archivního materiálu. Celkově práce obsahuje 296 poznámek pod čarou na 66 stranách textu. Práce s informačními zdroji není dotažena do úplného konce. Chronologické uspořádání přináší řešené problémy pouze tak, jak postupně nastávaly. Práce obsahuje velké množství doslovně citovaných pramenů nebo pasáží z literatury, a to ve velkém rozsahu a bez jakéhokoliv komentáře převážně ve třetí části práce, která se věnuje hospodářským vztahům (z celkového rozsahu 25 stran (s. 53–78) se tyto pasáže úhrnně vyskytují na 7 stranách textu v dlouhých nepřerušovaných pasážích (s. 54–56, s. 58–59, s. 61–62, s. 63–65). Za velký nedostatek považuji nejednotnost a nesourodost poznámkového aparátu práce! Tato forma zpracování poznámkového aparátu, navíc mimo běžně užívaný citační vzor Historického ústavu FF UHK, neodpovídá požadavkům, které by diplomová práce měla splňovat. Jiný citační vzor by bylo možno použít za předpokladu, že by tento počin byl řádně odůvodněn v metodologické kapitole nebo metodologické části úvodu. Metodologická část ovšem chybí úplně. Při citování pramenů považuji u doslovných citací za nešťastné nejednotné umístění horních indexů. Některé pasáže označené body jsou citovány odstavce po odstavci, jiné až při posledním bodě, nemají uvozovky a není patrné, co citát je a co nikoli (srov. např. s. 54–56, s. 63, s. 64–65). Závěrečný seznam literatury s. 79–85 je správně abecedně řazen dle příjmení autorů, nicméně jeho rozčlenění by si zasloužilo dílčí revizi. (Část nazvaná *Dobová literatura* by měla být spíše zahrnuta do pramenů a mohla být nazvána "tištěné prameny"; Části *Články, studie a sborníky, Univerzitní nepublikované práce* by měly být abecedně rozřazeny do literatury).

4. Odborná správnost – znalost problematiky

Autorka se tématu československo-španělských vztahů věnuje dlouhodobě. V diplomové práci navázala na obdobné téma zpracovávané v bakalářské práci. Analýza sledovaného tématu je provedena do hloubky, ale v hospodářské části práce postrádá syntetičtější shrnutí hospodářských vztahů (srov. otázky položené k tématu v metodologické části). Životopisy jednotlivých vyslanců mají popisný ráz ve formě textové i medailonků umístěných do poznámek pod čarou. Některé části textu se ukázaly jako zmatečné. Autorka přejímá z pramenů doslovně části vět, které vytrženy z kontextu postrádají sdělovací hodnotu (např. s. 65 „*valutní přírážka, která v polední (poslední?) době.*“ Přejato z pramene...co si lze představit pod poslední dobou? Od zavedení přírážky, rok, půl roku?; nebo s. 69 „*španělský dovoz rapidně vzrůstal oproti minulému roku...*“ O jaký rok se jednalo? Totéž na s. 70 „*československý vývoz do Španělska činil do konce prosince...*“) Opět nejednoznačné ukotvení dat v chronologické ose, což v případě práce postavené na chronologickém sledu událostí absolutně neguje jakoukoliv vypovídací hodnotu sdělených čísel a ukazatelů. Z terminologického hlediska by si autorka měla ujasnit užívání některých pojmů (Např. nelze hovořit o českých zemích ve vztahu k 10. století). Z textu vyplývá, že hospodářskou část autorka zvládla bez nahlédnutí do větší hloubky sledovaného problému. Naopak část věnovaná československým vyslancům měla kvalitativně vyšší úroveň. V případě pasáží o V. Kyalovi nebo jednotlivých medailonků k dalším osobnostem má text mnohonásobně vyšší úroveň. U medailonků by citované pasáže z poznámek pod čarou zasloužily dát do uvozovek. Práce se tak jeví jako kvalitativně velmi nevyvážená.

5. Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi

Cíle práce byly stanoveny v úvodu na s. 11–12.

- 1) Zmapování československo-španělských vztahů od 10. do 20. století.
- 2) Popis oficiálních styků, navazování vztahů a rozbor diplomatických osobností československých vyslanců ve Španělsku a španělských v Československu.
- 3) „*V poslední pasáži se zaměřím na oblast hospodářství. Základem této části bude rovněž stručné přiblížení československého hospodářství. Na tomto místě mohu konstatovat, že obchodní vztahy se udržovaly na základní úrovni, protože Španělsko udržovalo obchodní styky s evropskými státy v omezené míře. A mě proto bude zajímat, jak právě takový obchodní vztah dvou zemí vypadal a co bylo jeho podstatou.*“ (s. 11–12)

Splnění vytyčených cílů:

- 1) Zde by postačoval krátký úvod od počátku 20. století s odkazem na zdroje a literaturu pro starší dějiny. Cíl mimo časový rámec vymezený názvem práce splněn na úkor kvality třetí části práce.
- 2) Tato část práce byla technicky i odborně nejzdařilejší. Druhý cíl práce se podařilo splnit. Detailní rozbor osobností a jejich činnosti ukazuje autorčino zaujetí tímto tématem. Zde se nabízí otázka, proč se autorka nevěnovala v tématu diplomové práce spíše kulturním vzbám česko-španělským?
- 3) Stručné přiblížení československého hospodářství je nejzdařilejší částí třetí kapitoly. Při vytyčení cílů je nesmyslné konstatovat závěr. Vnější podobu obchodních vztahů se autorce podařilo zachytit, ale jejich vývoj, souhrnná data a interpretace důvodů jejich proměn zůstává zcela nepovšimnuta.

Závěr shrnuje konkrétní rozvoj vztahů mezi dvěma zeměmi. Zásadní přelom ve vztazích vidí autorka ve změně režimu ve Španělsku z monarchie na republiku. Kvalitativně autorka pouze konstatuje: „*že kontakty, které spolu Československo a Španělsko v letech 1918-1936 postupem času navázaly, by dozajista měly i nadále stoupající tendenci, kterou však přerušila občanská válka ve Španělsku i následná okupace Československé republiky.*“ (s.77)

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

Práce je jazykově ve druhé části napsána poutavě a čtivě, naopak třetí část má v textu s ukazateli a čísly zmatečnou podobu. Úvod a závěr obsahují některá sdělení v ich-formě. Na s. 11 „*Celá práce se bude skládat...*“ proč futurum? Nejednoznačná formulace na s. 13 „*Právě tyto poutnické cesty jsou nepochybně nejzásadnějším svědectvím styků mezi námi.*“ Mezi kým byly ony styky? Ve větě na přechodu stran 18–19 chybí sloveso! Na s. 30 „*v té době zastávané Berka*“ (správně Berkou 3.p.). Bohužel autorkou nebyly při finální korekci textu objeveny četné překlepy. Překlepy se vyskytují: v pozn. pod čarou č. 159 („*vězně(n)*“) a pozn. pod čarou na s. 44 „*už na konci března 1948 byl dán na dovolenou s čekatelským. v květnu 1944...*“ (snad překlep správně 1948?). Na s. 46 se vyskytuje věta bez předmětu „*O zdejším španělském vyslanectví...*“. Častým nešvarem textu, kterým trpí přehlednost, jsou předložky a řadové číslovky na konci řádku oddělené od podstatných jmen. U číslovek vyjadřujících označení od do chybí pomlčky místo spojovníků. Formální strana je zatížena nejednotným označením u horních indexů citací. Horní indexy citací mají nevhodně umístěnou tečku nebo čárku za indexem (s. 18 – pozn. č. 46, 47, 48; s. 21, s. 42 pozn. č. 171 a 172; s. 44 pozn. č. 179; s. 49 pozn. č. 201; s. 60 citace č. 247 a 248; s. 61 pozn. č. 249; s. 64 pozn. č. 259; s. 66 pozn. č. 265 atd.). Tento sled překlepů a gramatických chyb a stylistických nedodělků kazí finální dojem z celé práce.

7. Formální a grafická úroveň práce

Práce po formální stránce působí upraveným dojmem.

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

Kromě výše uvedených nemám k práci žádné další připomínky a výhrady.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě pod kritériem hodnocení E v jeho nejnižší možné formě.

Datum a podpis oponenta:

V Hradci Králové, 25. května 2017

PhDr. Jaromír Karpíšek